

Úvod	7
I. Doba a prostředí	9
II. Přírodní prostředí a sídlištní tradice Staré Kouřimě	19
III. Stará Kouřim ve světle archeologického výzkumu a jeho metod	27
IV. Stratigrafie základem poznání jednotlivých stupňů vývoje	33
V. Slovanské osídlení před vznikem hradiska na Staré Kouřimi	54
VI. Období vzniku kouřimského hradiska	60
VII. Stará Kouřim prostředníkem velkomoravské kultury v Čechách	
1a) Charakteristické proměnlivé znaky hmotné kultury staršího období na Staré Kouřimi	69
1b) Charakteristické znaky hmotné kultury staršího období v ostatních oblastech Čech	84
2. Hradby a brány	99
3. Halová stavba na akropoli	109
4. Řemeslná výroba	120
5a) Oblast ideologie a počátky christianizace podle pohřebního ritu	128
5b) Kultovní prostor s jezírkem Libuše na Staré Kouřimi	136
VIII. Stará Kouřim ohniskem velkomoravské tradice v Čechách	
1a) Charakteristické projevy hmotné kultury na Staré Kouřimi v mladším období	147
1b) Charakteristické projevy hmotné kultury mladšího období v ostatních oblastech Čech	166
2. Opevnění akropole novou hradbou	175
3. Charakter osídlení akropole a středního areálu v mladším období	181
4. Řemeslná výroba v mladším období	
a) Železářství a kovářství	188
b) Hrnčířství a ostatní řemeslná výroba	194
5a) Společenské vztahy	208
5b) Christianizace prostředí a otázka funkce kultovního centra u Libuše v mladším období	210
IX. Dějinný význam Staré Kouřimě pro období počátků českého státního života	
1. Základní data absolutní chronologie	218
2. Otázka doby zániku Staré Kouřimě jako centra Zlické moci	227
3. Oblast zlicko-slavnickovská střediskem duchovní kultury i velkomoravské tradice a její vztah k velkomoravskému státu	228
X. Popis archeologických objektů a výzkumu na Staré Kouřimi	
a) Popis objektů sídlištních	230
b) Popis objektů hrobových	
<i>Popis hrobů u Libuše</i>	255

Popis hrobů slovanského pohřebiště ve vnitřním areálu	274
c) Nálezy středohradištního a mladohradištního období z bezprostředního okolí Staré Kouřimě	276
d) Soupis a charakteristika slovanských nálezů širší kouřimské oblasti	277
XI. Antropologický příspěvek o obyvatelích Staré Kouřimě (J. Chochol)	281
Zkratky časopisů a citovaná literatura	289
Přílohy	
Résumé	297

Poděkování

Jako vedoucí archeologického výzkumu na Staré Kouřimi i jako autor této monografie vzpomínám zejména akademika J. Böhma, který mou práci neustále sledoval a byl mi pobídkou k dalšímu úsilí, a dále všech spolupracovníků, kteří mi byli nápomocni při zdolání technicky náročných úkolů na nálezšti, jako byl zesnulý E. Plodek nebo zemřelý technický asistent V. Kuchař z AÚ. Děkuji na tomto místě i technickému asistentovi M. Netáhlíkovi za organizačně technickou spolupráci, dále pracovníkům kreslírny a fotolaboratoří AÚ, zejména Al. Kleiblovi. Stejně rád vzpomínám pomoci i podnětných připomínek a zájmu ředitele muzea J. Batelky i archiváře B. Svobody v Kouřimi. Nelze ovšem opomenout ani těch pracovníků, kteří se po léta podíleli na zdolání náročných úkolů svou fyzickou prací i citem svých dovedných rukou, z nichž mnozí se uzavření práce nedočkali.

Díky jsem zavázán akademiku J. Filipovi a dr. R. Turkovi, kteří mou práci zevrubně posoudili a jimž vděčím za četné připomínky věcného i formálního rázu. Mnohé z problémů jsme prodiskutovali na místě s ko-referentem výzkumu Z. Váňou a J. Kudrnáčem.

Konečnou úpravu fotografických záběrů, snímky panoramatické a zvláště reprodukci šperků provedl Al. Kleibl z AÚ ČSAV. Na snímcích v terénu se podíleli kromě autora R. Podzemný a J. Škoda. Na záběrech uměleckých předmětů H. Pospíšilová.

Kresby a plány prováděl kolektiv pracovníků z kreslírny AÚ ČSAV zvláště J. Hub. H. Knappová a O. Tomášková.